

PARTER (Antal motparter: 1)

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 50 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har, såsom talan slutligen utformats, yrkat att **AA** ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr i enlighet med påståendet om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har vidgått att han har genomfört de aktuella transaktionerna på så sätt som Finansinspektionen påstått men har bestritt Finansinspektionens yrkande om sanktionsavgift och anfört att sanktionsavgiften i vart fall ska sättas ned på grund av tidsutdräkt.

GRUNDER M.M.

Finansinspektionen har anfört i huvudsak följande. **AA** har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 30 juli 2018 handlat aktier i bolaget Follicum AB. Transaktionerna framgår av bilaga 1. **AA** agerande, särskilt köpet av 407 aktier med anledning av köpordern kl. 10.40, har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. **AA** har tidigare fått varningar från sin bank i anledning av sitt sätt att handla aktier och borde därför ha varit särskilt uppmärksam. **AA** har därmed överträtt förbudet mot marknadsmanipulation enligt artiklarna 12.1 a) och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR) samt 5 kap. 1 § 2 lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till MAR (kompletteringslagen).

AA har anfört i huvudsak följande. Hans agerande har inte gett eller kan inte förväntas ha gett några falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Han har inte gjort något fel och det har inte uppstått någon skada. Eventuell skyldighet att betala sanktionsavgift är dessutom preskriberad. Tidsutdräkten bör i vart fall medföra att avgiften sänks.

Han har handlat med aktier i Follicum AB under flera år. Den aktuella morgonen sålde han 6 000 av sina aktier i bolaget strax efter att börsen öppnade, för att frigöra pengar och kunna handla med aktier i andra bolag. Han läste därefter viss information om Follicum AB som var några dagar gammal, men som han hade missat, och tolkade den positivt. Han beslutade därför att köpa tillbaka dessa aktier och att dessutom öka sitt innehav i bolaget med 2 000 aktier.

Köpet om 407 aktier, som Finansinspektionen framhåller, var inte en separat order utan den ordern omfattade 2 000 aktier men gick till två delavslut, dels ett om 1 593 aktier, dels ett om 407 aktier. Han brukar ofta sätta ett högre pristak när han köper för att ordern ska gå igenom. Går inte en order igenom utan måste justeras behöver ett nytt courtage betalas, vilket han vill undvika.

Det var inte bara hans ordrar som påverkade den aktuella aktiekursen. Medan han satte upp sitt köp av dessa 2 000 aktier köpte någon annan cirka 1 600 aktier i Follicum AB. Det köpet genomfördes 21 sekunder före hans köp och medförde att priset på 407 av aktierna som han skulle köpa blev så högt att en intradagsauktion (s.k. Circuit Breaker) utlöstes. När han såg detta övervägde han att dra tillbaka köpet av dessa 407 aktier, men han har tidigare fått en varning när han dragit tillbaka en order och ville undvika en ny varning så han lät köpet gå igenom även vad gäller dessa 407 aktier.

Efter köpet noterade han att marknaden inte tycktes reagera lika positivt som han hade gjort på nyheten han läst om Follicum AB, så han försökte sälja av de aktier han precis köpt. När han insåg att han inte skulle få tillräckligt bra betalt tog han dock bort säljorden. Marknaden gick sedan tillbaka till normalläget. Han sålde inga aktier efter kurshöjningen den aktuella dagen och har inte tjänat något på handeln. Han har inte försökt att manipulera eller missbruka marknaden.

UTREDNING OCH HANDLÄGGNING

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid huvudförhandlingen har AA hörts. Finansinspektionen har åberopat den skriftliga bevisning som framgår av bilaga 1. AA har som bevisning åberopat tre avräkningsnotor från Avanza.

DOMSKÄL**Det finns formella förutsättningar för en prövning av yrkandet**

Den aktuella aktiehandeln ägde rum den 30 juli 2018. AA delgavs ett sanktionsföreläggande den 25 oktober 2018, det vill säga inom den frist om två år från överträdelsen som uppställs i 5 kap. 14 § kompletteringslagen. Vidare får Finansinspektionen, för det fall sanktionsföreläggandet inte godkänns, väcka talan vid Stockholms tingsrätt (5 kap. 21 § kompletteringslagen). Delgivningen av sanktionsföreläggandet får anses ha haft en preskriptionsbrytande effekt även i förhållande till den efterföljande handläggningen i domstol (jfr Stockholms tingsrätts dom den 31 augusti 2021 i mål B 6075-21 och den 6 april 2021 i mål B 20330–20). Finansinspektionen ansökte om stämning i målet den 22 januari 2021. AA delgavs stämmingsansökan den 25 februari 2021. Det finns därmed formella förutsättningar för att pröva Finansinspektionens yrkande. AA eventuella skyldighet att betala sanktionsavgift är alltså inte preskriberad.

AA agerande har utgjort marknadsmanipulation

Av artiklarna 12.1 a) och 15 MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång,

efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen.

Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen (se prop. 2016/17:22 s. 407). Den behöriga myndigheten i Sverige, Finansinspektionen, har inte fastställt någon sådan praxis. De uppställda kraven för undantag i artikel 13 MAR är kumulativa, inte alternativa. Eftersom det inte finns någon etablerad godtagen marknadspraxis är detta undantag alltså inte tillämpligt.

AA har vidgått att han genomfört de aktuella transaktionerna på det sätt som Finansinspektionen har påstått, vilket också får stöd av utredningen i övrigt. Det är därmed klarlagt att han den aktuella dagen först köpt 6 000 aktier till priser mellan 2,89 och 3,05 kr per aktie i Follicum AB och två minuter därefter köpt 2 000 aktier i samma bolag med en prislimit om 3,90 kr per aktie, som gick till avslut om 1 593 aktier till priset 3,14 kr per aktie och 407 aktier till priset 3,90 kr per aktie. Ett par minuter efter att köpordern gått till avslut har AA lagt en order om att sälja 7 000 aktier i bolaget till priset 3,70 kr. Ordern har justerats och därefter återkallats. Ungefär en halvtimme senare har han lagt en ny handelsorder om att sälja 7 000 aktier till priset 3,65 kr. Även den ordern har justerats och därefter återkallats.

Enligt tingsrätten talar det aktuella tillvägagångssättet i sig starkt för att syftet med transaktionerna var att höja kursen på eget innehav för att direkt därefter kunna få tillstånd en försäljning till en högre nivå. AA uppgift att det istället var en flera dagar gammal och opreciserad nyhet om Follicum AB som fick honom att plötsligt köpa och några minuter senare försöka sälja dessa aktier till högre pris

framstår så osannolik att den i detta sammanhang kan lämnas utan avseende. Den omständigheten att AA faktiskt inte sålde de aktier han köpt den aktuella dagen, eller att han inte gjort någon vinst på handeln, har ingen betydelse för bedömningen om agerandet utgjort marknadsmanipulation.

Vidare krävs det inte att någon faktiskt skada uppstått utan räcker att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det framgår av utredningen att den sista köpordern avvek så kraftigt från senast betalda kurs att en intradagsauktion (s.k. Circuit Breaker) aktiverades och att köpordern efter avslut medförde att priset på aktien höjdes med 35,9 procent i relation till föregående dags stängningspris och med 34,9 procent i relation till senast genomförda transaktion. Denna höjning har enligt tingsrätten signalerat till marknaden att det fanns ett ökat intresse för aktien, vilket inte har motsvarat ett reellt intresse eftersom endast ett mindre antal aktier har omsatts. Volatiliteten i Follicum AB:s aktie saknar betydelse för om aktuella aktieköp är att betrakta som marknadsmanipulation eller inte.

Tingsrätten anser att det mot denna bakgrund är utrett att AA har genomfört aktiviteter som har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Han har därför överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i MAR. Undantaget om legitima skäl m.m. i artikel 13 i MAR är inte tillämpligt. Hans agerande kan inte heller anses ringa eller ursäktligt och det föreligger inte särskilda skäl för att avstå ett ingripande mot honom (se 5 kap. 17 § 1 och 4 kompletteringslagen). Det betyder att AA ska åläggas att betala sanktionsavgift.

Bedömningen av sanktionsavgiftens storlek

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som

uppstått och graden av ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denna har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15, 16 och 18 §§ kompletteringslagen.)

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter, men en helhetsbedömning får göras i det enskilda fallet. (Se ”Enpetarna” I–III” NJA 2020 s. 858.)

Enligt tingsrätten saknas såväl försvårande som förmildrande omständigheter hänförliga till själva gärningen. Handläggningen hos Finansinspektionen har dock dragit ut på tiden. Det dröjde närmare två år och tre månader från det att **AA** meddelat Finansinspektionen att han inte godkände sanktionsförelägandet, vilket han gjorde redan inom ett par dagar från det att sanktionsförelägandet skickats till honom, till det att myndigheten väckte talan vid Stockholms tingsrätt. Denna långa tidsutdräkt medför att sanktionsavgiften bör bestämmas till ett lägre belopp än vad som annars skulle varit fallet (jfr prop. 2016/17:22 s. 225).

Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att sanktionsavgiften bör bestämmas till 50 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 26 oktober 2021. Prövningstillstånd krävs.

Stefan Johansson